

REPUBLIKA HRVATSKA
OPĆINSKI SUD U SPLITU
Gundulićeva 27 Split

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Općinski sud u Splitu po sucu ovog suda Draganu Ramljaku kao sucu pojedincu u pravnoj stvari tužitelja Mira Krstulovića iz Kaštel Kambelovca, cesta dr. Franje Tuđmana 630 A, OIB:21567814729 zastupanog po odvjetnicima iz odvjetničkog društva Juričko & partneri d.o.o., protiv tuženika Zagrebačka banka d.d. Zagreb, Trg bana Josipa Jelačića 10, OIB: 92963223473 zastupane po punomoćniku odvjetničkom društvu Porobija & Porobija" iz Zagreba, radi utvrđenja ništetnosti i isplate, nakon glavne i javne rasprave zaključene dana 17. lipnja 2026 u nazočnosti tužitelja osobno s punomoćnikom Ivan Radačić odvjetnik u Splitu te zamjenikom punomoćnika tuženika Filip Fuštin odvjetnik u Zagrebu, na ročištu za objavu dana 21. srpnja 2026.

p r e s u d i o j e

„ I. Nalaže se tuženiku da tužitelju, u roku od 15 dana i pod prijetnjom ovrhe, isplati tužitelju iznos od 4.432,00 EUR, sa zakonskim zateznim kamatama koje teku:

na iznos od 8,97 EUR teku od datuma 02.02.2009. pa do isplate
na iznos od 10,49 EUR teku od datuma 02.03.2009. pa do isplate
na iznos od 6,88 EUR teku od datuma 02.04.2009. pa do isplate
na iznos od 7,65 EUR teku od datuma 02.05.2009. pa do isplate
na iznos od 4,85 EUR teku od datuma 02.06.2009. pa do isplate
na iznos od 3,18 EUR teku od datuma 02.07.2009. pa do isplate
na iznos od 8,93 EUR teku od datuma 02.08.2009. pa do isplate
na iznos od 10,34 EUR teku od datuma 02.09.2009. pa do isplate
na iznos od 9,19 EUR teku od datuma 02.10.2009. pa do isplate
na iznos od 9,12 EUR teku od datuma 02.11.2009. pa do isplate
na iznos od 9,21 EUR teku od datuma 02.12.2009. pa do isplate
na iznos od 13,84 EUR teku od datuma 02.01.2010. pa do isplate
na iznos od 16,10 EUR teku od datuma 02.02.2010. pa do isplate
na iznos od 15,41 EUR teku od datuma 02.03.2010. pa do isplate
na iznos od 17,73 EUR teku od datuma 02.04.2010. pa do isplate
na iznos od 23,09 EUR teku od datuma 02.05.2010. pa do isplate
na iznos od 25,03 EUR teku od datuma 02.06.2010. pa do isplate
na iznos od 30,36 EUR teku od datuma 02.07.2010. pa do isplate

na iznos od 28,69 EUR teku od datuma 02.08.2010. pa do isplate
na iznos od 36,49 EUR teku od datuma 02.09.2010. pa do isplate
na iznos od 34,03 EUR teku od datuma 02.10.2010. pa do isplate
na iznos od 36,08 EUR teku od datuma 02.11.2010. pa do isplate
na iznos od 42,14 EUR teku od datuma 02.12.2010. pa do isplate
na iznos od 48,52 EUR teku od datuma 02.01.2011. pa do isplate
na iznos od 40,38 EUR teku od datuma 02.02.2011. pa do isplate
na iznos od 44,44 EUR teku od datuma 02.03.2011. pa do isplate
na iznos od 41,02 EUR teku od datuma 02.04.2011. pa do isplate
na iznos od 49,57 EUR teku od datuma 02.05.2011. pa do isplate
na iznos od 57,31 EUR teku od datuma 02.06.2011. pa do isplate
na iznos od 68,03 EUR teku od datuma 02.07.2011. pa do isplate
na iznos od 95,16 EUR teku od datuma 02.08.2011. pa do isplate
na iznos od 62,15 EUR teku od datuma 02.09.2011. pa do isplate
na iznos od 55,80 EUR teku od datuma 02.10.2011. pa do isplate
na iznos od 56,29 EUR teku od datuma 02.11.2011. pa do isplate
na iznos od 57,44 EUR teku od datuma 02.12.2011. pa do isplate
na iznos od 62,66 EUR teku od datuma 02.01.2012. pa do isplate
na iznos od 64,40 EUR teku od datuma 02.02.2012. pa do isplate
na iznos od 64,14 EUR teku od datuma 02.03.2012. pa do isplate
na iznos od 62,41 EUR teku od datuma 02.04.2012. pa do isplate
na iznos od 63,47 EUR teku od datuma 02.05.2012. pa do isplate
na iznos od 65,06 EUR teku od datuma 02.06.2012. pa do isplate
na iznos od 63,27 EUR teku od datuma 02.07.2012. pa do isplate
na iznos od 63,47 EUR teku od datuma 02.08.2012. pa do isplate
na iznos od 58,75 EUR teku od datuma 02.09.2012. pa do isplate
na iznos od 61,79 EUR teku od datuma 02.10.2012. pa do isplate
na iznos od 63,69 EUR teku od datuma 02.11.2012. pa do isplate
na iznos od 62,85 EUR teku od datuma 02.12.2012. pa do isplate
na iznos od 62,78 EUR teku od datuma 02.01.2013. pa do isplate
na iznos od 59,77 EUR teku od datuma 02.02.2013. pa do isplate
na iznos od 59,89 EUR teku od datuma 02.03.2013. pa do isplate
na iznos od 63,43 EUR teku od datuma 02.04.2013. pa do isplate
na iznos od 57,82 EUR teku od datuma 02.05.2013. pa do isplate
na iznos od 57,97 EUR teku od datuma 02.06.2013. pa do isplate
na iznos od 56,91 EUR teku od datuma 02.07.2013. pa do isplate
na iznos od 57,60 EUR teku od datuma 02.08.2013. pa do isplate
na iznos od 58,88 EUR teku od datuma 02.09.2013. pa do isplate
na iznos od 60,91 EUR teku od datuma 02.10.2013. pa do isplate
na iznos od 61,17 EUR teku od datuma 02.11.2013. pa do isplate
na iznos od 63,87 EUR teku od datuma 02.12.2013. pa do isplate
na iznos od 61,02 EUR teku od datuma 02.01.2014. pa do isplate
na iznos od 63,62 EUR teku od datuma 02.02.2014. pa do isplate
na iznos od 65,44 EUR teku od datuma 02.03.2014. pa do isplate
na iznos od 64,42 EUR teku od datuma 02.04.2014. pa do isplate
na iznos od 62,47 EUR teku od datuma 02.05.2014. pa do isplate
na iznos od 62,64 EUR teku od datuma 02.06.2014. pa do isplate
na iznos od 64,28 EUR teku od datuma 02.07.2014. pa do isplate
na iznos od 65,28 EUR teku od datuma 02.08.2014. pa do isplate
na iznos od 65,68 EUR teku od datuma 02.09.2014. pa do isplate

na iznos od 66,87 EUR teku od datuma 02.10.2014. pa do isplate na iznos od 68,48 EUR teku od datuma 02.11.2014. pa do isplate na iznos od 68,90 EUR teku od datuma 02.12.2014. pa do isplate na iznos od 69,02 EUR teku od datuma 02.01.2015. pa do isplate na iznos od 68,95 EUR teku od datuma 02.02.2015. pa do isplate na iznos od 68,95 EUR teku od datuma 02.03.2015. pa do isplate na iznos od 68,95 EUR teku od datuma 02.04.2015. pa do isplate na iznos od 68,95 EUR teku od datuma 02.05.2015. pa do isplate na iznos od 68,95 EUR teku od datuma 02.06.2015. pa do isplate na iznos od 678,26 EUR teku od datuma 12.06.2015. pa do isplate po kamatnoj stopi koja se od 2. veljače 2009. do 31. srpnja 2015. određuje za svako polugodište uvećanjem eskontne stope Hrvatske narodne banke koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu za pet postotnih poena, od 1. kolovoza 2015. do 31. prosinca 2022. po kamatnoj stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, od 1. siječnja 2023. do 29. prosinca 2023. po kamatnoj stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotnih poena, a od 30. prosinca 2023. pa do isplate po kamatnoj stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem referentne stope za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine.

II. Nalaže se tuženiku da tužitelju naknadi trošak ovog postupka u iznosu od 3.459,23 eura uvećan za zakonske zatezna kamate koje na taj iznos teku od dana donošenja presude 21. srpnja 2026. godine, pa do isplate po kamatnoj stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem referentne stope za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine, u roku od 15 dana i pod prijetnjom ovrhe.“

Obrazloženje

1. Tužitelj je dana 11. lipnja 2019., podnio ovom sudu tužbu u kojoj je naveo:

Tužitelj je dana 27.11.2007. zaključio sa tuženikom Ugovor o kreditu br. 3215023436 solemniziran od strane javnog bilježnika Marije Ivančić pod posl. br. OV-27282/08 temeljem kojeg mu je odobren kredit radi kupnje motornog vozila u iznosu od 19.038,23 CHF, isplaćen u kunama prema srednjem tečaju tuženika. Tuženik je i gore navedenom unaprijed formuliranom standardiziranom Ugovoru u kojem nije bilo mogućnosti nikakvih pregovora i to u čl. 1 Ugovora ugovorio valutnu klauzulu u valuti švicarski franak, otplatu je kredita u čl. 2 i 6 Ugovora vezao uz ovu valutu te je u čl. 2 naveo visinu kamatne stope u iznos 5,905 godišnje ugovorivši da je ista promjenjiva i to na način da ovisi jedino i isključivo o jednostranoj odluci same banke ("Odluka o kamatnim stopama Zagrebačke banke d.d2) bez navođenja egzaktnih, jasnih i provjerljivih parametara na koji način će se ona mijenjati.

Postupajući na ovakav način i to tako da je u ugovor ugradio nepoštenu i ništetnu ugovornu odredbu na način da je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana, odnosno odredbu o jednostranoj promjeni kamatnih stopa, a da prije i u vrijeme zaključenja ugovora tuženik nije s tužiteljem pojedinačno pregovarao niti utvrdio egzaktnne parametre i metodu izračuna parametara koji utječu na promjenu stope ugovorene kamate, tuženik je suprotno odredbama Zakona o zaštiti potrošača (dalje ZZP) Zakona obveznim odnosima (dalje: ZOO) načelu savjesnosti i poštenja kao temeljnom načelu obveznog prava te protivno zakonodavstvu Europske unije ugrađenom u ZZP, prouzročio neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana, a sve na štetu tužitelja.

Odredbe o kamatnoj stopi te valutnoj klauzuli u prethodno navedenom ugovoru ništetne su te su iznosi naplaćeni temeljem navedenih odredbi uslijed povećanja kamata i porasta vrijednosti CHF a naplaćeni temeljem djelomično ništetnog pravnog posla.

Trgovački sud u Zagrebu u pravnoj stvari tužitelja Potrošač –Hrvatski savez udruga za zaštitu potrošača protiv tuženika donio je presudu pod posl. br. P-1401/2012 od 4. srpnja 2013 kojom je utvrdio protupravno postupanje tuženika. Visoki trgovački sud RH je dana 13. lipnja 2014 . odlučujući po žalbi tuženika presudom pod poslovnim brojem PŽ-7129/13-4 u točki II potvrdio je presudu Trgovačkog suda u Zagrebu, poslovni broj P-1401/12 kojom se utvrđuje da je tuženik Zagrebačka banka d.d. u razdoblju od 10.09.2003 do 31.12.2008 povrijedio kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita a time interese i prava tužitelja tako što je potrošačkim ugovorima o kreditima koristio nepoštenu ugovornu odredbu kojom je ugovorena redovna kamatna stopa koja je tijekom postojanja ugovorne obveze promjenjiva u skladu s jednostranom odlukom banke, o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo a koja je ništetna.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske je presudom pod poslovnim brojem PŽ-6632/2017-10 od 14.06.2018 potvrdio presudu Trgovačkog suda u Zagrebu, poslovni broj P-1401/12 kojom se utvrđuje da je tuženik Zagrebačka banka d.d. u razdoblju od 01.04.2005 do 31.12.2008 povrijedio interese i prava potrošača korisnika kredita, a time i interese i prava ovdje tužitelja, zaključujući ugovore o kreditima koristeći u istima ništetne i nepoštene ugovorne odredbe na način da je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, a da prije zaključenja i u vrijeme zaključenja predmetnih ugovora nisu kao trgovci potrošače u cijelosti informirali o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti a tijekom pregovora i u svezi zaključenja s predmetnih ugovora o kreditu što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana pa su time tuženici postupali suprotno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača ("Narodne novine" broj 96/13) i to člancima 81.,82 i 90., a od kolovoza 2007 do 31. prosinca 2008 protivno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača ("Narodne novine" broj 79/07,125/07,75/09,79/09.89/09 i 133/09) i to člancima 96 i 97 te suprotno odredbama Zakona o obveznim odnosima.

Tužitelj je za potrebe ovog postupka, a iz dokumentacije kojom raspolaže dao izraditi financijsko-knjigovodstveno vještačenje radi utvrđenja razlike između ugovorenih i neosnovano naplaćenih kamatnih stopa koje su utvrđene ništavima te neosnovano naplaćenog iznosa temeljem ništave odredbe o valutnoj klauzuli te je utvrđeno kako je tuženik na ovaj način stekao ne pripadajuću imovinsku korist u iznosu od 38.000,00 kn.

2. Tuženik je u odgovoru na tužbu od 26. ožujka 2020. je naveo:

Tuženik u cijelosti osporava istaknuti tužbeni zahtjev kao neosnovan u pogledu pravne osnove, visine (izračuna), kao i činjenica i razloga kojima je tužitelj obrazložio svoju tužbu u ovom sporu. Tuženik osporava osnovu i tijek zateznih kamata. Tuženik osporava istinitost tužbenih tvrdnji. Tužbeni zahtjev za isplatu navodne novčane tražbine u paušaliziranom iznosu od 38.000,00 kn sa zakonskim zateznim kamata neodređenog tijeka i glavnice na koju bi tekle, neuredan je i neodređen, stoga nepodoban za raspravljanje pa tuženik predlaže da ga sud odbaci. Tako se NE postavlja tužbeni zahtjev za isplatu navodne preplate obveza iz ugovora o kreditu koji se otplaćuje u mjesečnim anuitetima, pozivajući se pritom, na primjenu instituta stjecanja bez osnove.

Tuženik se protivi tužiteljevom dokaznom prijedlogu o provođenju financijskog vještačenja, s obzirom, da se, u konkretnom slučaju, spor vodi u vezi s pravnim pitanjem, o kojem je odlučio VSRH u oglednom sporu svojim rješenjem br. Gos 1/2019-36 od 4. ožujka 2020.g.1 a iz kojeg proizlazi neosnovanost tužbenih zahtjeva za isplatu na temelju konvertiranih CHF kredita, što je ujedno i tužiteljev slučaj.

Navedeno rješenje je obvezujuće za sudove.

Obvezujuće Rješenje VSRH Gos 1/2019-36, između ostaloga, navodi:

„Dakle, u odnosu na postavljeno pitanje treba pojasniti da se u predmetnom slučaju ne može primijeniti pravilo općeg obveznog prava o tome da je obnova (novacija) bez učinka ako je prijašnja obveza ništetna ili ugašena, u prvom redu jer prisilni propis čl. 19.e ZID ZPK, a kako je već prethodno rečeno, govori o tome da ako potrošač ne prihvati konverziju, odnosno ne sklopi sporazum, otplata kredita se nastavlja prema važećim ugovorenim uvjetima, a sukladno odredbama ovog Zakona, a drugo, taj sporazum bez obzira je li sklopljen u formi tzv. dodatka – aneksa ili ugovora, predstavlja novu pravnu osnovu koja svoje izvorište ima u prisilnom propisu ocijenjenom suglasnim s Ustavom Republike Hrvatske.“

Prema obvezujućem Rješenju VSRH Gos 1/2019-36 sporazumi/dodaci o konverziji sklopljeni u skladu sa ZIDZPK/15, valjani su te djeluju/proizvode pravne učinke retroaktivno – str. 4. rješenja VSRH Gos 1/2019, prvi odjeljak s vrha, što samo po sebi isključuje pravo na traženje isplate zbog navodne preplate.

Tuženik drži da je prethodno opisano rješenje VSRH iz oglednog spora jednoznačno ukazalo na neosnovanost svih tužbenih zahtjeva proizašlih iz konvertiranih CHF kredita pa tako i u ovom konkretnom slučaju. Tek opreza radi, tuženik u nastavku iznosi dodatnu argumentaciju. Tuženik osporava tužitelju svojstvo potrošača u smislu odredbe članka 3. Zakona o zaštiti potrošača, koji izričito propisuje, da je potrošač fizička osoba koja sklapa pravni posao i djeluje na tržištu izvan svoje trgovačke, poslovne, obrtničke ili profesionalne djelatnosti. Budući se potrošačka svrha ne podrazumijeva, na tužitelju je teret dokaza u smislu odredbe članka 3. Zakona o zaštiti potrošača.

Konačno i najvažnije: tužitelj prešućuje relevantnu činjenicu, a ta je da je on konvertirao svoj CHF kredit u EUR kredit na temelju odredbi ZIDZPK/15 pa s time u vezi valja reći da tužitelj nije dao ni jedan dokaz o tome da je otplaćivao kredit nakon konverzije, kao niti druge relevantne dokaze o navedenoj činjenici. Tužba je, dakle, neuredna, zlonamjerna i neistinita. Tuženik iskazuje svoje osporavanje tužiteljeve aktivne, materijalno pravne legitimacije. Osnovna pretpostavka instituta stjecanja bez osnove jest ta da stjecatelj ne može biti obvezan vratiti ono što je bez osnove stekao bilo kome, već samo onome od kojeg je nešto bez osnove stekao. Dakle samo onaj od kojega je nešto bez osnove stečeno aktivno je legitimiran zahtijevati povrat.

Ovakvo stajalište je zauzeo i Ustavni sud Republike Hrvatske u odluci broj U-III/3176/20072 od 6. svibnja 2010.g. u kojoj se navodi:

„Iz izloženog je razvidno da je u postupku povodom parnične tužbe podnositelja drugostupanjski sud iznio jasne i valjane razloge za svoje stajalište o nedostatku aktivne legitimacije podnositelja kao tužitelja, jer, sukladno članku 210. ZOO-a, stjecatelj ne može biti obvezan vratiti ono što je bez osnove stekao bilo kome, već samo onome od kojega je nešto bez osnove stekao. Dakle, samo onaj od kojeg je nešto bez osnove stečeno aktivno je legitimiran zahtijevati povrat.

Tužitelj je u vrijeme tužbe – 11. lipnja 2019.g. imao na raspolaganju SVE podatke za postavljanje urednog i procesno prihvatljivog tužbenog zahtjeva na temelju navodnog stjecanja bez osnove na strani tuženika. To dokazuju odredbe Dodatka ugovoru o kreditu od 12. veljače 2016.g. iz kojih proizlazi da je tuženik tužitelju prilikom konverzije uručio otplatni plan, pregled svih njegovih uplata i pregled promjena kamatne stope, dakako, i cjelovit izračun konverzije, dakle, sve podatke za koje čak i udruga Franak drži da su relevantni podaci za postavljanje tužbenih zahtjeva za isplatu protiv tužene banke. Uvid u tablicu dokumentacije po bankama na mrežnim stranicama udruge Franak.

Konačno, tužitelju su od početka 2016.g. na raspolaganju bili SVI podaci o njegovu kreditu na mrežnim stranicama tuženika, u što se može uvjeriti i sud upisivanjem OIB-a tužitelja i broja njegove kreditne partije. Tužitelj je mogao (ukoliko je zagubio izračun konverzije kojeg je od tuženika dobio pri konverziji) s malo uloženog napora, lako i jednostavno, unošenjem broja svog OIB-a i broja svoje kreditne partije, doći do cjelovitog izračuna konverzije svoje kreditne partije prije podnošenja tužbe.

U izračunu konverzije nalaze se potpuni, točni i precizni podaci o tužiteljevoj CHF kreditnoj partiji sa svim tužiteljevim uplatama, podacima o kamatnim stopama i tečaju, na temelju kojih je tužitelj (uvažavajući mogućnost da ne mora biti ekonomski stručnjak) mogao tražiti isplatu pojedinih svota navodne preplate s definiranim iznosima i dospijećem po mjesecima te tako postaviti sasvim određen tužbeni zahtjev.

Iz svega navedenog i po tuženiku dokazanog slijedi zaključak da je u vrijeme tužbe tužitelj imao na raspolaganju sve podatke za postavljanje urednog i procesno prihvatljivog tužbenog zahtjeva za isplatu navodne preplate. To nije učinio pa mu je tužbeni zahtjev neuredan i neodređen. Tuženik predlaže da ga sud odbaci.

Predmetni kredit konvertiran je sukladno odredbama Zakona o izmjeni i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju (NN br. 102/2015 - u nastavku „ZID ZPK/15“), s obzirom na to da su tužitelj i tuženik 12. veljače 2016.g. sklopili dodatak Ugovoru o kreditu kojim je izvršena konverzija predmetnog kredita s CHF valutnom klauzulom u kredit s EUR valutnom klauzulom.

Dodatak Ugovoru o kreditu od 12. veljače 2016.g., tuženik će dostaviti naknadno čim objektivne prilike to dopuste (gornja napomena).

Sve tužiteljeve uplate (i s osnove svakog povišenja CHF kamatne stope tijekom otplate, kao i s osnove svakog povišenja CHF tečaja tijekom otplate) uzete su u obzir prilikom izrade konverzije i iskorištene, odnosno uračunate za otplatu usporednog EUR kredita, u skladu s odredbama ZID ZPK/15.

Dokaz: Uvid u informativni sažetak Izračuna konverzije za tužitelja - kolone stranice 3-7- te strana 9. izračuna konverzije - na mrežnim stranicama tuženika o konverziji.

Tužena banka ukazuje na to da je sukladno članku 19.d. ZID ZPK/15 prije objave kalkulatora konverzije bila dužna pribaviti mišljenje ovlaštenog revizora ili sudskog vještaka da je kalkulator izrađen u skladu s načinom izračuna propisanim člankom

ZID ZPK/15, te takvo mišljenje objaviti na svojim mrežnim stranicama³. Prema tome, na strani banke postoji zakonska presumpcija da je izračun izvršen u skladu sa zakonom, s obzirom na to da je to upravo i potvrdio neovisni revizor.

na temelju očitovanja volje tužitelja koji se kreditno zadužio uz valutnu klauzulu u CHF, da se njegov kredit konvertira u kredit u kunskoj protuvrijednosti EUR u skladu s odredbama ZID ZPK/15, i to nakon što je tužitelj, u skladu s odredbama ZID ZPK/15 dobio od banke zakonom propisane, iscrpne podatke za donošenje informirane odluke o tome hoće li, ili neće prihvatiti konverziju, uključujući podatak o pretplatama iz razdoblja primjene valutne klauzule u CHF i promjenjive kamate, u brojčanom iznosu, pri čemu je sam način izračuna konverzije zakonodavac izričito propisao u članku 19.c ZID ZPK/15 na način da je banka bila dužna (i) početno odobrenu CHF glavnicu kredita pretvoriti u EUR glavnicu po tečaju primjenjivom na datum isplate kredita početno ugovorenu kamatnu stopu CHF kredita zamijeniti EUR kamatnom stopom koju je tužena banka primjenjivala na EUR kredite na datum sklapanja CHF ugovora o kreditu⁵ (iii) iznose uplaćene radi namirenja početno utvrđenih CHF anuiteta pretvoriti u EUR po tečaju primjenjivom na datum uplate⁶ pri čemu su takvi iznosi pretvoreni u EUR predstavljali osnovu za namirenje EUR anuiteta utvrđenih po novom EUR otplatnom planu (iv) ukupno uplaćene iznose (preračunate u EUR), a koji su veći od iznosa potrebnih uplata po usporednom EUR kreditu rasporediti kao preplatu te iskoristiti za namirenje budućih EUR anuiteta ili isplatiti korisniku kredita, ovisno koji je od dva moguća, zakonom propisana slučaja, nastupio⁷ (v) pri čemu na iznos preplate tužena banka nije bila dužna obračunati ni kamatu niti tečajnu razliku, već je njih, sukladno izričitoj zakonskoj odredbi, snosio potrošač. Takvo zakonsko rješenje iz ZID ZPK/15 bilo je naročito propagirano u javnosti, kako od strane zakonodavca, tako i od strane interesnih skupina potrošača, između ostalog, radi „trajnog eliminiranja neravnopravnog položaja dužnika u CHF s ciljem otklanjanja posljedica velikih tečajnih neravnoteža u odnosu nacionalne hrvatske valute i CHF“ i rasterećenja općinskih sudova smanjenjem broja tužbi, a tužena banka bila je u zakonskoj obvezi sklopiti pravni posao kojim se u pravnom smislu implementirala volja tužitelja da konvertira svoj kredit, što je ona i učinila pod prijetnjom strogih prekršajnih sankcija iz ZID ZPK/15; pa je time naposljetku, sukladno intenciji zakonodavca tužitelj stavljen u položaj kao da je otpočetak, cijelo vrijeme koristio kredit denominiran u EUR, čime je isključivo po svojem slobodnom izboru, izjednačen s položajem potrošača koji su se zadužili kreditom u EUR, sve na način koji je bio utemeljen na valjano, od strane banke primijenjenim, a iscrpno propisanim procedurama i svim uvjetima koje je zakonodavac normirao u ZID ZPK/15, uključujući svako povišenje CHF kamatne stope i povišenje CHF tečaja tijekom otplate.

Konkretni tužitelj je, dakle, svojom slobodnom voljom, prihvatio konverziju. Sklapanjem dodatka/aneksa ugovoru o kreditu između tužitelja i tuženika nastao je pravni odnos.

Tužitelj, međutim, u ovom sporu tvrdi da ga tako iskazana volja u pravnom poslu sklopljenom radi prihvata konverzije, ne obvezuje, te i dalje unatoč prihvatu konverzije, traži povrat uvodno naznačenih iznosa na temelju stjecanja bez osnove, pozivajući se i dalje na ništetnost odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi ili valutne klauzule iz izvornog ugovora sklopljenog u CHF.

Za takvo stajalište nema uporišta u primjeni materijalnog prava, kao što se to obrazlaže u nastavku.

Sklopljeni pravni posao povodom tužiteljeva prihvata konverzije, koji je tuženik morao prihvatiti pod prijetnjom zakonom propisanih sankcija, jest pravni posao kojim su

stranke, isključivo po izboru tužitelja, riješile sve svoje pravne odnose, prije i poslije konverzije, na način propisan zakonom.

Pravni posao (dodatak) kojim je izvršena konverzija odnosi se na konvertiranje ugovora o kreditu ab initio i to u oba bitna sastojka: i u dijelu valutne klauzule i u dijelu kamatne stope. Njime su ugovorne strane suglasnošću volja stvorile posve novu pravnu osnovu (različitu od ugovora o kreditu u švicarskim francima koji je bio predmetom konverzije) temeljem koje su se tužitelj (dobrovoljno) i tuženik (po sili zakona) sporazumjeli pod kojim će kreditnim uvjetima (uz koju valutnu klauzulu i uz koje kamatne stope) iskoristiti do tada uplaćene svote. Taj pravni posao bio je, kao što je to opće poznato, ujedno ekonomski nepovoljan za tuženu banku, ali je ona po svemu postupila u skladu sa zakonom.

Banka je pri tome po ZID ZPK/15 bila dužna napraviti „novi otplatni plan“ i njime zamijeniti „početno utvrđeni otplatni plan“ (čl. 19.c, stavak (1) točka 3. ZID ZPK/15) s „novim anuitetima u EUR“, te svim „izmjenama ugovornih uvjeta“ koji uključuju, „iznos, vrstu i razdoblje promjene kamatnih stopa i ostale promjene koje su tijekom trajanja ugovora o kreditu uvjetovale izmjenu početno utvrđenog otplatnog plana i anuiteta“.

Naposljetku, banka je klijentu (ovdje tužitelju) bila dužna dostaviti propisani „izračun konverzije s prijedlogom novog ili izmijenjenog ugovora o kreditu“ (čl. 19.e ZID ZPK/15), a potrošač je bio slobodan prihvatiti ili ne prihvatiti tu ponudu. Ako tužitelju ponuda nije odgovarala, nije trebao prihvatiti konverziju.

Kad je tužitelj razmatrao mogućnost konverzije, najprije je prihvaćao „izračun konverzije“ utemeljen na „novom otplatnom planu“, te predviđen pravilima iz članka ZID ZPK/15, a u kojem su, između ostaloga, točnom brojkom bile navedene sve kamatne stope koje su se morale primijeniti kroz cijelo već proteklo razdoblje otplate.

Nakon toga, sklapao se spomenuti pravni posao koji je po sili zakonskog uređenja, uključivao: . promjenu valute kredita iz CHF u EUR, promjenu kamatne stope od datuma sklapanja ugovora do sklapanja dodatka ugovoru, te i ubuduće, na način da se umjesto svih onih promjenjivih kamatnih stopa koje su bile primjenjivane u otplati kredita u CHF primjenjuje sve one promjenjive kamatne stope – prikazane u apsolutnom iznosu - koje je vjerovnik primjenjivao kod kredita u EUR, utvrđenja preostalog iznosa neotplaćene glavnice kredita u EUR, te sporazuma o raspolaganju preplatom, odnosno podmirenju manje uplaćenog iznosa.

Dakle, sklapanjem dodatka, tužitelj i tužena banka su u skladu s odredbama ZID ZPK/15, trajno i konačno uredile svoj pravni odnos, u pogledu svih ranije izvršenih preplata po ranijoj CHF kreditnoj partiji, te su stoga konverzijom posljedice nepoštene, ništetne odredbe CHF ugovora o kreditu uređene voljom stranaka, što smisleno isključuje pravo tužitelja da uz provedenu konverziju istodobno traži i povrat stečenoga bez osnove, pozivom na uvjete ugovora o kreditu u CHF-u, koji je konverzijom ab initio, otpao i nadomješten je novom, nesporno zakonitom osnovom (EUR ugovor), temeljem koje je tužitelj stekao na zakonu utemeljeno potraživanje preplate.

Kako su međutim voljom ugovornih strana sva plaćanja u otplati CHF kredita ugovorena kao plaćanja s osnove EUR kredita (i to s učinkom ab initio), pa je obračun svih uplata po ranijoj pravnoj osnovi plaćanja (konvertirani CHF ugovor) izvršen u odnosu na novu pravnu osnovu (postojeći EUR ugovor), tužitelj više ne može imati zahtjev zbog stjecanja bez osnove pozivom na uvjete CHF kredita.

U potvrdu ovog stajališta, govori i shvaćanje VSRH iz odluke Rev 1172/2018 od 19. ožujka 2019. koje eliminira zahtjeve po osnovi razlike kamata ili tečajnih razlika u slučaju konverzije kredita:

„U odnosu na pitanje kako se mogu nadomjestiti odredbe ugovora o potrošačkom kreditiranju koje su utvrđene ništetnim: Načelno promatrano izvor obveze može biti volja stranaka, zakon i odluka suda ili koje druge vlasti, pa se i ništetna odredba nekog ugovora također može nadomjestiti voljom stranka (što je uobičajeni način izmjene i dopune ugovora), odlukom suda te izravnom primjenom prisilnog propisa koji na jasan način dopunjava ili mijenja odredbe ugovora“.

Ta je praksa nadalje potvrđena i u praksi brojnih županijskih sudova u zemlji.

Iz navedenoga proizlazi i daljnji zaključak: ako je tužitelj iz bilo kojeg razloga smatrao da mu zakonom propisani uvjeti konverzije nisu prihvatljivi, jer su po njegovu mišljenju trebali biti u bilo kojem pogledu drukčiji, tada nije trebao prihvatiti konverziju, koja je bila pravno moguća samo pod uvjetima koji su bili striktno propisani u ZID ZPK/15. Tužitelj je, za razliku od tužene banke, imao punu slobodu izbora, kojom se i koristio.

Stoga su i razlozi na koje se tužitelj konkretno poziva u tužbi, načelno u pravnom smislu pravno nerelevantni, jer je tužitelj prethodno prihvatio ponudu na konverziju takvu kakvom ju je zakonodavac definirao. U takvim okolnostima tuženik predlaže da sud primijeni načelo pacta sunt servanda, u skladu s važećim propisima.

U odnosu na praksu ECJ, treba istaknuti kako okolnosti svih dosadašnjih postupaka pred tim sudom, nisu istovjetne okolnostima u ovom i drugim sličnim parničnim postupcima u Hrvatskoj. Naime, konverzija ugovora o kreditu sklopljenom uz valutnu klauzulu u CHF-u u ugovor o kreditu uz valutnu klauzulu u EUR, u Republici Hrvatskoj nije bila posljedica intervencije državnog suda u sadržaj ugovora o kreditu, kao što nije niti posljedica intervencije zakonodavca u sadržaj ugovora između tužitelja i tužene banke, na način da bi potrošač bio prisiljen prihvatiti konverziju. U Hrvatskoj nijednom potrošaču, pa tako ni tužitelju nitko nije nametnuo da prihvati konverziju, dakle ni sud, ni zakonodavac, a ponajmanje tužena banka.

U vezi s time, tek podredno valja istaknuti da tužiteljeve tvrdnje također nemaju uporišta u pravu, kako se to obrazlaže u nastavku. Tužitelju su povijesne kamatne stope u trenutku prihvata konverzije bile poznate u brojčanom iznosu kao da su bile ugovorene kao fiksne, a nakon toga razdoblja, kamate su se u budućem razdoblju ravnale prema ugovorenom parametru i fiksnom dijelu kamatne stope za EUR kredite.

Tužitelj se, što izravno, što neizravno, poziva na pravomoćnu presudu VTSRH iz kolektivnog spora (PŽ-7129/13), presudu VSRH (Revt 249/14) i ocjenu Ustavnog suda RH (U-III-2521/15), koje su potvrdile da su odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi u konkretnim ugovorima svih banaka u RH u CHF kreditima bile nejasne, nerazumljive odnosno nepoštene, jer nisu omogućivale potrošaču da predvidi buduće posljedice njihove primjene tijekom razdoblja trajanja ugovora o kreditu.

Tužena banka nema mogućnosti dovoditi u pitanje sadržaj tih odluka pred redovnim sudovima, ali ukazuje na to da one ne potvrđuju osnovanost tužiteljevih tužbenih razloga u ovom sporu, nego ih te odluke, štoviše, izravno demantiraju.

Naime, u pravnom poslu koji je bio sklopljen među strankama u povodu konverzije, povijesne kamatne stope bile su izražene konkretnom brojkom u novom otplatnom planu za cijelo prethodno minulo razdoblje. Prihvatom takvog ugovora o konverziji, sukladnog ZID ZPK/15, potrošač naprosto više nije bio u poziciji da „ne može predvidjeti ekonomske posljedice koje iz toga za njega proizlaze“, odnosno da ne može provjeriti opravdanost budućih promjena kamatnih stopa. Pristajući, u takvim okolnostima, na izračun koji je sadržavao tako iskazane kamatne stope u EUR kreditima, pristao je na čvrsto definiranu prošlost, jer su povijesne kamatne stope bile iskazane konkretnom brojkom (pa su u tom smislu sadržajno bile fiksne), ali i na budućnost u pogledu visine kamatne stope nakon konverzije, za koje je razdoblje

naposljetku ugovorio primjenu točno određenog parametra i fiksnog dijela kamatne stope.

Tužiteljeve tvrdnje u pogledu naknadnog osporavanja preplate po osnovi promjena CHF tečaja također nisu osnovane, jer je preplata i po toj osnovi, uzeta u obzir na način kako je to propisao ZID ZPK/15 je propisao osnovno načelo konverzije podrazumijevajući konverziju kredita s CHF valutnom klauzulom u kredit s EUR valutnom klauzulom, radi promjene valutne klauzule na način da se položaj potrošača s kreditom s CHF valutnom klauzulom izjednači s položajem u kojem bi bio da je koristio kredit s valutnom klauzulom u EUR.

Prihvatom konverzije, CHF valutna klauzula nadomještena je EUR valutnom klauzulom. Sklapanjem dodatka, tužitelj i tužena banka su u skladu s odredbama ZID ZPK/15, trajno i konačno uredile svoj pravni odnos, u pogledu svih ranije izvršenih preplata po ranijoj CHF kreditnoj partiji, uključujući i po osnovi promjena CHF tečaja. Novi otplatni plan“ iz čl. 19.c, stavak (1) točka 3.) ZID ZPK/15, a koji je zamijenio „početno utvrđeni otplatni plan“ uključivao je „iznos, vrstu i razdoblje promjene kamatnih stopa“ ali i „sve ostale promjene koje su tijekom trajanja ugovora o kreditu uvjetovale izmjenu početno utvrđenog otplatnog plana i anuiteta“. 10 Sve tužiteljeve uplate uvrštene u izračun konverzije iskorištene su za namirenje duga po kreditu s EUR valutnom klauzulom¹¹, a preplata je iskorištena za namirenje budućih EUR anuiteta ili isplaćena korisniku kredita, ovisno koji je slučaj bio primjenjiv.

Izračun preplate uzeo je u obzir sve promjene CHF tečaja, kako je to razvidno iz kolone „primijenjeni CHF tečaj“ sadržanom u Izračunu konverzije na dan 30.09.2015. Nadalje, svi uplaćeni iznosi su, sukladno odredbi članka 19.c. st.1. t. 4. ZID ZPK/15 preračunati u EUR prema tečaju na dan uplate, i to točno, zakonom određenom „tečaju one vrste koji je vjerovnik na taj datum primjenjivao na kredite iste vrste i trajanja denominirane u EUR i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u EUR“.

Upravo ti iznosi pretvoreni u EUR predstavljali su osnovu za namirenje EUR anuiteta utvrđenih novim otplatnim planom, koji je uključivao sve promjene, pa tako i promjene tečaja, koje su uvjetovale izmjenu početnog plana i početnih anuiteta.

Naposljetku, sukladno izričitoj odredbi članka 19.c. st.1. t. 5. treća alineja ZID ZPK/15 na iznos preplate tužena banka nije bila dužna obračunati ni kamatu niti tečajnu razliku, već je njih snosio potrošač.¹²

Stoga, i u odnosu na ovo pitanje tuženik upućuje na razmatranja pod A), a podredno ukazuje na odredbe čl. 19.c. ZID ZPK/15 iz koje proizlazi opisani način na koji je zakonodavac uredio, a tužitelj prihvatio, obračun takve preplate, a čime su, stranke, posljedice eventualno ništetne CHF valutne klauzule, također sporazumno, trajno i konačno uredile ab initio i nadomjestile EUR valutnom klauzulom.

Dakako, na prvom mjestu to je obvezujuće rješenje iz oglednog spora VSRH br. Gos 1/2019-36 od 4. ožujka 2020.g.¹³ a iz kojeg proizlazi neosnovanost tužbenih zahtjeva za isplatu na temelju konvertiranih CHF kredita, što je ujedno i tužiteljev slučaj.

Nadalje, tuženik ukazuje i na pravomoćnu presudu OS u Splitu (br. P 1980/19 od 8. studenog 2019.g.) kojom je odbijen tužbeni zahtjev za isplatu u predmetu jednog konvertiranog CHF kredita. Tuženik ukazuje na obrazloženje, koje opovrgava navode tužitelja iz tužbe, a u kojem se navodi:

„Sklapanjem Dodatka Ugovoru stranke su, po ocjeni ovog suda, izmijenile svoj ugovorni odnos ne samo u pogledu valute, već su redefinirale i ugovorenu kamatnu stopu, te su prilikom uračunavanja izvršenih uplata prema novom otplatnom planu uzele u obzir sve izvršene uplate, pa tako i utužene uplate, čime su stranke suglasno

izmijenile nepoštenu ugovornu odredbu čl. 2. Ugovora o namjenskom kreditu broj 3207698467/06 od 19. listopada 2006. g. jer su tu odredbu stranke suglasno izmijenile u čl. 8. Dodatka Ugovora. Stoga tužitelj nema valjani pravni osnov za potraživanje preplaćene kamate obračunate na temelju ništavih odredbi Ugovora o kreditu odobrenog u kunskoj protuvrijednosti iznosa u CHF“.

Na temelju svega navedenog, tuženik predlaže da sud bez provođenja daljnjeg postupka, uvažavajući pravno shvaćanje VSRH iz rješenja u oglednom sporu br. Gos 1/2019, zaključi raspravljanje i da odbije tužbeni zahtjev u cijelosti kao i da naloži tužitelju da tuženiku podmiri parnične troškove, prema troškovniku u nastavku.

3. Tijekom dokaznog postupka, sud je u dokazne svrhe pregledao i pročitao Ugovor o kreditu br. 3215023436 za kupnju motornog vozila, efektivnu kamatnu stopu, promete po kreditu, pregled promjena kamatnih stopa , prvi otplatni plan, cjelokupni otplatni plan, knjigovodstvenu karticu kredita, promjene kamatnih stopa, nalaz i mišljenje sudskog vještaka Marijana Jovića, izračun konverzije, dodatak ugovora o kreditu od 12.02.2016., te iskaz tužitelja Mira Krstulovića.

4. Tužbeni zahtjev je osnovan.

5. Punomoćnici stranka su popisali parnični trošak.

6. Iz ovako provedenog dokaznog postupka među parničnim strankama nije sporno da su stranke zaključile ugovor o kreditu za kupnju motornog vozila te da predmetni ugovor nije konvertiran.

7. Iz ovako provedenog dokaznog postupka među parničnim strankama se ukazalo spornim da li je tuženik u obvezi isplatiti tužitelju utužene iznose s osnova promjenjive kamatne stope i promjene tečaja CHF-a.

8. Tuženik u dosadašnjem tijeku postupka u bitnom navodi kako navodno tužitelj „nema pravni interes“ za vođenje ovog postupka te kako tužitelj navodno ne može po osnovnom ugovoru o kreditu potraživati isplatu.

9. Zajedničko tvrdnjama tuženika je to da jednostavno nisu točne jer:

- Tužitelj ima pravni interes nakon provedene konverzije
- Tužitelj nije u cijelosti oštećen provedenom konverzijom

10. Naprotiv, tužitelj ima pravni interes i nakon provedene konverzije osporavati osnovni ugovor te ima pravo temeljem toga ostvarivati svoja prava, prije svega pravo na isplatu, odnosno povrat sve koristi koju je tuženik stekao temeljem nepoštenog ugovora i nepoštenih ugovornih odredbi.

11. Da tužitelj ima pravo na potpuno obeštećenje, odnosno pravo na sudsku zaštitu i pravo na povrat sve koristi koju je tuženik stekao temeljem nepoštenih i ništavih odredbi iz Ugovora o kreditu potvrđuju dvije presude na koje je u dosadašnjem tijeku postupka tužitelj već ukazao, a to su:

- odluka Suda Europske unije u predmetu C-118/17, Dunai i
- odluka Vrhovnog suda RH u predmetu poslovni broj Rev-2868/2018-2 od 12.2.2019. godine,

a sada ističe kako su u međuvremenu donesene i još dvije značajne odluke i to:

- odluka Suda Europske unije u predmetu C-452/18, Ibercaja Banco
- odluka Vrhovnog suda RH u predmetu poslovni broj Rev-18/2018-2 od 26.5.2020.godine

12. U pogledu ovih dvaju odluka tužitelj je već u svom pripremnom podnesku ukazao kako iz istih proizlazi da konverzija kredita ne smije i ne može biti prepreka za potpuno obeštećenje potrošača temeljem Direktive 93/13 o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima (dalje Direktiva 93/13) i to obeštećenje povratom sve koristi koje je tuženik neopravdano stekao na štetu tužitelja, a upravo temeljem nepoštenog ugovora, odnosno odredbi ugovora.

13. Tužitelj je o tim presudama i u njima zauzetim pravnim shvaćanjima detaljno izložio u svojim dosadašnjim podnescima pa se upućuje na iste radi nepotrebnog ponavljanja.

14. Tužitelj ističe kako je dana 9.7.2020. godine Sud Europske unije donio je obvezujuću presudu C-452/18, Ibercaja Banco.

15. Naime, tuženik u odgovoru na tužbu navodi kako je konverzija bila dobrovoljna, a Sud unije je u ovom predmetu upravo odlučivao o slučaju kada je izmjena ugovora poduzeta dobrovoljno, a ne izravno na temelju zakona.

16. Sud unije je u takvoj situaciji utvrdio da potrošač može sklopiti dobrovoljni sporazum kojim zamjenjuje nevaljanu ugovornu odredbu drugom ugovornom odredbom, međutim zaštite koju mu pruža Direktiva 93/13 i koristi koje bi imao od sudskog proglašenja odredbe nepoštenom potrošač se ne može odreći, odnosno može se odreći samo pod da uvjetom ako je u trenutku odricanja znao da je odredba o kojoj sklapa sporazum nepoštena i ništetna i slobodno pristao da se zaštite odrekne na što ukazuje t. 30 presude:

17. Nadalje, Sud Europske unije zaštitu potrošača u ovoj presudi tumači na način da navodi kako se bilo koja odredba ugovora kojom se mijenja potencijalno nepoštena ugovorna odredba smatra nepoštenom ako u suprotnosti s načelom savjesnosti i poštenja prouzrokuje neravnotežu na štetu potrošača, a to osobito podrazumijeva isključenje prava potrošača na sudsku zaštitu pa se potrošač nikada valjano ne može ugovoriti odricanje od buduće sudske zaštite, na što ukazuje t. 77.:

18. Drugim riječima, Sud unije utvrđuje da se bilo koja odredba bilo glavnog, bilo novog (ili dodatka ugovora) može utvrditi nepoštenom i ništetnom pogotovo ukoliko bi se bilo koja odredba Dodatka ugovora o konverziji, odnosno on sam kao takav tumačio na način da isključuje pravo potrošača na sudsku zaštitu u kojem slučaju je takav Dodatak/Sporazum/Novi ugovor nepošten i ništetan i sud ga u skladu s Direktivom 93/13ima isključiti iz primjene.

19. U bitnom, ukoliko dvije presude Suda unije, već ranije navedenu presudu C-118/17 Dunai i sada presudu C-452/18, Ibercaja Banco, sagledamo kao cjelinu sasvim jasnim proizlazi kako ni izravna zakonska intervencija kojom se mijenja

ugovorni odnos, kao ni dobrovoljna intervencija kojom se mijenja ugovorni odnos ne može potrošaču uskratiti zaštitu koju mu pruža Direktiva 93/13, a to je povrat sve koristi koju je trgovac stekao na temelju nepoštenih i ništetnih odredbi.

20. Ukratko, presuda C-118/17, Dunai, razrješava pitanje obeštećenja u slučaju kada je izmjena ugovora rezultat zakonodavne intervencije, a presuda C-452/18, Ibercaja Banco, razrješava pitanje obeštećenja u slučaju kada je izmjena ugovora dobrovoljna.

21. U oba slučaja potrošač ima pravo na povrat sve koristi koju je trgovac stekao.

22. Posebno ukazuje i na to kako se u ovom predmetu treba voditi računa u Povelji Europske unije o temeljnim pravima (dalje Povelja), odnosno činjenici kako je konkretni predmet u dosegu prava Unije što znači to da u odnosu na njega treba primjenjivati i garancije koje potrošačima daje Povelja, posebice pravom na djelotvornu sudsku zaštitu predviđenim njenim člankom 47. koji pojedincima dodjeljuje prava na koja se mogu pozivati pred sudovima država članica, uključujući u sporovima između privatnih stranaka, a koje načelo djelotvorne sudske zaštite bi pogrešnim tumačenjem Dodatka ugovora ili odluke iz oglednog postupka na način da zakonodavna intervencija per se prekludira zaštitu temeljem Direktive 93/13, bilo povrijeđeno te bi takvo tumačenje predstavljalo povredu prava Unije.

23. Sud unije eksplicitno je primjerice u predmetu C-34/13, Kušionova, utvrdio da uvjete iz članaka 38. o zaštiti potrošača i 47. Povelje o djelotvornoj pravnoj zaštiti treba poštovati i kod primjene Direktive 93/13, navodeći, t. 47.:

24. S jedne strane, valja podsjetiti da članak 38. Povelje određuje da politike Unije osiguravaju visoku zaštitu potrošača. Članak 47. Povelje odnosi se na pravo na učinkovit pravni lijek. Te uvjete treba poštovati i kod primjene Direktive 93/13 (vidjeti u tom smislu presudu Pohotovost', EU:C:2014:101, t. 52.).“a ukazuje se i na presudu Suda Unije od 17. travnja 2018., C-414/16, Egenberger, t. 70. do82., u kojoj je ovaj Sud dao sljedeće tumačenje:„71. S druge strane, valja naglasiti da je, poput članka 21. Povelje, njezin članak 47. koji se odnosi na pravo na djelotvornu sudsku zaštitu dovoljan sam za sebe i da ne mora biti pojašnjen odredbama prava Unije ni nacionalnog prava kako bi se na temelju njega pojedincima dodijelilo pravo na koje se kao takvo mogu pozivati.“82. Slijedom navedenog, na drugo pitanje valja odgovoriti da je nacionalni sud pred kojim se vodi postupak između dvoje pojedinaca dužan, kad primjenjivo nacionalno pravo ne može protumačiti na način koji je u skladu s člankom 4. stavkom 2. Direktive 2000/78 (o kojoj se u tom postupku radilo, op. Podn.), osigurati, u okviru svojih nadležnosti, pravnu zaštitu koja z apojedince proizlazi iz članaka 21. i 47. Povelje te zajamčiti puni učinak tih članaka, po potrebi odbijanjem primjene svake protivne nacionalne odredbe.

25. Dakle, čak i ako bi se ZID ZPK 2015 pogrešno i protivno pravu Unije tumačio na način da je,a nije, slijedom njegove primjene, odnosno zaključenja Dodataka Ugovora o kreditima,izgubljeno pravo potrošača na sudsku zaštitu, utvrđenje ništetnosti ugovora i potraživanje potpunog obeštećenja i povrata svega što je stečeno na temelju nepoštenih i ništetnih ugovora i nepoštenih i ništetnih ugovornih odredbi, ovaj sud kao i svi sudovi, dužni su u skladu s pravom Europske

unije i načelom djelotvorne sudske zaštite, čl. 47. Povelje, zajamčiti puni učinak Direktive 93/13 i Zakona o zaštiti potrošača i to odbijanjem primjene svake protivne odredbe ZID ZPK 2015 te, drugim riječima, ukoliko ga se protumači na taj način ZID ZPK 2015 ne bi bio primjenjiv te bi ponovno potrošač imao pravo na utvrđenje ništetnosti ugovora i potpuno obeštećenje.

26. Tužitelj ukazuje na presudu Suda unije C-51/17, OTP Bank i OTP Faktoring, i ostalu pripadajuću sudsku praksu, u kojoj Sud unije navodi kako se nepoštenost i ništetnost procjenjuju i utvrđuju prema trenutku zaključenja samog ugovora o kreditu, što je uostalom i izričito propisano čl. 4. stavak 1. Direktive 93/13. U konkretnom slučaju čak se radilo o tome da je tamo zakonodavac s obvezujućim i ex tunc učinkom, izmijenio određene odredbe sadržane u ugovorima o kreditu pa je svejedno Sud unije naveo kako to nije od utjecaja na procjenu i utvrđenje nepoštenosti i ništetnosti, na što ukazuje točka 83. te presude:

27., „Stoga na četvrto pitanje treba odgovoriti da članak 4. Direktive 93/13 treba tumačiti na način da zahtijeva da se jasnoća i razumljivost ugovornih odredbi ocjenjuju pozivanjem na sve okolnosti koje su postojale u trenutku sklapanja ugovora i na sve ostale odredbe tog ugovora, neovisno o tome što je nacionalni zakonodavac kasnije neke od njih proglasio ili smatrao nepoštenima te ih zbog toga ukinuo.“
odnosno isto potvrđuje i primjerice presuda Suda unije, C-260/18, Dziubak, točka 52.: „52. To utvrđenje ne dovodi u pitanje činjenica, koju je istaknuo Raiffeisen, da članak 4. stavak 1. Direktive 93/13 ocjenu nepoštenosti neke odredbe vezuje, „u vrijeme kada je ugovor sklopljen“, za sve popratne okolnosti sklapanja ugovora, jer se svrha te ocjene suštinski razlikuje od svrhe posljedica poništavanja ugovora.“
kao i druga pripadajuća sudska praksa primjerice presuda Suda unije, spojeni predmeti CC-482/13 do 487/13, Unicaja banko i Caixabank, t. 37.: „37. U tom kontekstu valja podsjetiti da se u skladu s člankom 4. stavkom 1. Direktive 93/13 nepoštenost ugovorne odredbe procjenjuje tako da se u obzir uzimaju narav robe ili usluga na koje se ugovor odnosi kao i sve popratne okolnosti koje su postojale u vrijeme sklapanja ugovora. Iz toga proizlazi da se u tom smislu također moraju procijeniti posljedice koje navedena ugovorna odredba može imati u okviru nacionalnog prava koje se primjenjuje na ugovor, a to podrazumijeva ispitivanje nacionalnog pravnog sustava (vidjeti rješenje Sebestyén, C-342/13, EU:C:2014:1857, t. 29. i navedenu sudsku praksu).

28. Tužitelj dakle ističe da sve kada bi se Dodatak ugovora i ZID ZPK 2015 protumačio protivno pravu Unije kako je to gore iskazano, sud tada takve odredbe Dodatka ugovora i ZID ZPK 2015 na takav način ne smije primijeniti na što ga obvezuje zakonodavstvo Europske unije, a kako je to objasnio Sud Europske unije primjerice u presudi C-414/16, Egenberger, a na što sada jasno ukazuje i najnovija odluka Vrhovnog suda RH, poslovni broj Rev-18/2018 od 26.5.2020. godine

29. Tužitelj ističe kako je Vrhovni sud RH dana 26.5.2020. godine donio odluku poslovni broj Rev-18/2018-2 kojom je revizijskom odlukom prihvatio reviziju potrošača koji je proveo konverziju kredita sukladno ZID ZPK 2015 te odlučio u bitnom kako potrošači i nakon provedene konverzije imaju pravo utvrđivati ništetnost odredbi osnovnog ugovora o kreditu kako bi ostvarili svoja prava.

30. Ova odluka je značajna stoga što Vrhovni sud RH sada nakon provedenog oglednog postupka jasno navodi kako konverzijom valute kredita nipošto nije "sve riješeno" između banke i potrošača niti je točno da tužitelj „nema pravni osnov“ kako to pogrešno navodi tuženik, te jasno navodi kako se tužbe potrošača, kao ovdje tužitelja, nipošto ne mogu zbog provedbe konverzije odbiti.

31. Takvu odbijajuću presudu u konkretnom predmetu Vrhovni sud RH je ukinuo.

32. VSRH u svojoj reviziji pojašnjava kako se ima primjenjivati njegova odluka poslovni broj Rev-2868/2018 te kako potrošač koji je proveo konverziju ima pravo utvrđivati ništetnim i osnovni ugovor i ugovorne odredbe kako bi ostvario svoja prava, a temeljno pravo potrošača, neodvojivo od utvrđenja nepoštenosti i ništetnosti, jest upravo pravo na povrat sve neosnovano stečene koristi koju je tuženik stekao.

29. Vrhovni sud RH jasno i navodi kako su netočne interpretacije tuženika o tome da bi navodno osnovni ugovor „prestao postojati“ pa da stoga tužitelj navodno nema pravni osnov ni pravo na obeštećenje pa VSRH navodi kako je osnovi ugovor: „proizvodio pravne učinke, a između ostalog koji pravni učinci se upravo odnose na ispunjavanje obveza korisnika kredita temeljem nepoštenih i ništetnih ugovornih odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi.“

33. Prema tome, Vrhovni sud jasno navodi kako je pravni učinak ugovora o kreditu bio upravo to što je tužitelj plaćao, a tuženi stjecao novčane iznose, temeljem nepoštenih ugovornih odredbi.

34. Kao što je tužitelj to već naveo, tuženik je neosnovano stekao 134.100,51 kuna koje tužitelju nije još uvijek vratio, a iznos neosnovano stečenog utvrđen je upravo financijskim vještačenjem po sudskom vještaku.

35. Zadržavanje takve stečene koristi od strane nepoštenog trgovca, ovdje tuženika, a usprkos zahtjevu tužitelja na povrat, protivno je pravu Europske unije.

36. Dakle, sukladno jasnim i obvezujućim stajalištima kako Suda Europske unije, tako i Vrhovnog suda RH sasvim je jasno da tužitelj ima pravni interes te ima pravo na potpuno obeštećenje koje potpuno obeštećenje nije dobio sklapanjem Dodatka ugovora o kreditu.

37. Tužitelj je naime slijedom nepoštenih ugovornih odredbi oštećen i to do provedbe konverzije i uvažavajući provedenu konverziju, upravo za utuženi iznos i to za iznos 51.602,86 kuna na ime više naplaćenog po anuitetima od zaključenja ugovora do provedbe konverzije i za iznos od 11.227,78 kuna koji se iznos odnosi na razliku u glavnici kredita, odnosno razliku između glavnice kako je postavljena nakon provedene konverzije i glavnice kako je stvarno trebala iznositi na dan provedbe konverzije ukoliko eliminiramo primjenu nepoštenih ugovornih odredbi o kamati i valuti.

38. Prema tome konverzijom kredita nije udovoljeno zahtjevu Direktive 93/13, koja zahtjeva potpunu restituciju i povrat u stanje kao da nepoštenih odredbi nema. Konverzijom je naime, i to uvažavajući efekte konverzije u umanjenju glavnice, tužitelj još uvijek ostao oštećen upravo za utuženi iznos od ukupno 62.830,64 kn jer

konverzija nije tužitelja dovela u početni pravni i činjenični status u kakvom bi bio na dan 30.9.2015., kao dan kada je konverzija provedena pa prema tome tužitelj nije u cijelosti oštećen.

39. Za vrijeme trajanja ovog postupka Vrhovni sud RH je proveo tzv. „ogledni postupak“ međutim taj postupak nije od značaja u ovom predmetu, a zasigurno nema značaj za ovaj postupak na način kako to potpuno pogrešno interpretira tuženik.

40. Vrhovni sud RH u oglednom postupku naime nije odlučivao i izričito se ogradio od davanja odgovora na pitanje oštećenja potrošača na temelju nepoštenih i ništetnih pojedinih odredbi osnovnog ugovora o kreditu. Štoviše, sva razmatranja VSRH dana su u kontekstu valjanosti dodatka ugovora, a ne oštećenja, pa time i ona o primjeni presude Dunai.

41. Ovo je sasvim jasno iz same odluke VSRH, a izričito stoji u trećem pasusu od kraja na posljednjoj stranici ove odluke kada Vrhovni sud RH navodi kako o pitanju jesu li osnovani pojedini kondemnatorni zahtjevi korisnika kredita nakon što su sklopili sporazum o konverziji valja odlučiti u svakom pojedinom slučaju, a kako je obrazloženo u pasusu o pravnom interesu u istoj odluci kada se navodi:

42. U tom pak pasusu VSRH navodi kako ostaje kod svoje ranije odluke Rev-2868/18 o postojanju pravnog interesa kod potrošača koji su konvertirali svoje kredite i tužili na isplatu te kako se kod ovakvih konkretnih zahtjeva za isplatom pravni interes potrošača ne može isključiti te da bi suprotno trebao dokazivati u svakoj parnici tuženik: a što je sada potvrđeno i u novoj revizijskoj odluci VSRH, poslovni broj Rev-18/2018-2. pa prema tome Vrhovni sud nije naveo kako se navodno pravni interes tužitelja „ne bi mogao isključiti jedino u slučaju“ konverzija koje nisu provedene suglasno ZID ZPK 2015.

43. VSRH navodi kako se u takvim slučajevima pravni interes nikako ne bi mogao isključiti, a u drugim bi mogao ako tuženik dokaže da takvog interesa nema.

41. Uostalom, nakon oglednog postupka Vrhovni sud RH je u svojoj odluci poslovni broj Rev-18/2018-2 od 26.5.2020. izričito naveo kako konverzija kredita nije prepreka utvrđenju ništetnih ugovora o kreditu niti ništetnosti pojedinih odredbi ugovora pa VSRH navodi:

44. Prema tome u ovoj parnici tuženik ne samo da nije dokazao da tužitelj nema pravni interes već je upravo suprotno sasvim jasno da tužitelj sukladno pravu Unije i sukladno pravnom shvaćanju Vrhovnog suda RH u odluci Rev-18/2018-2 od 26.5.2020. ima pravni interes za utvrđenjem nepoštenosti i ništetnosti kao i za ostvarenjem prava temeljem toga, odnosno povratom koristi koju je tuženik neosnovano stekao, a o tome je koliko je korist tuženik stekao u konačnici se očitovao i sudski vještak u svom nalazu i mišljenju iz koje jasno proizlazi kako tužitelj konverzijom uopće nije u cijelosti oštećen zbog čega tuženik nikako ne može dokazati da pravni interes tužitelja ne postoji.

45. Kod takvog stanja stvari u ovoj parnici za pitanje utvrđenja ništetnosti i oštećenja jedino je važno je li konverzija ispunila uvjet Direktive 93/13 i osigurala povrat sve koristi koju je tuženik stekao, a irelevantno je pritom je li konverzija

retroaktivna ili nije, a to je Sud unije jasno izrekao u predmetu C-51/17, OTP Bank i OTP Faktoring.

46. Tužitelj posebno napominje i to kako je konverzija bila retroaktivna isključivo u smislu da je zakon zahvatio ugovore koji su u trenutku stupanja zakona na snagu bili u tijeku. Naime, da nije bilo toga, zakon bi vrijedio od dana stupanja na snagu, 30.9.2015., i odnosio se samo na ugovore o kreditu koji su zaključeni nakon 30.9.2015., dakle ne bi imao nikakvog učinka. Upravo stoga je zakonodavac pribjegao ovoj tzv. prividnoj retroaktivnosti što je uostalom Ustavni sud obrazložio u svojoj odluci U-I-3685/2015 i dr.:

„Utoliko, sukladno doktrini i sudskoj praksi prava Europske unije koja je ustavno pravno primjenjiva na ovaj slučaj (primjerice, "Temelji prava Europske zajednice" Uvod u ustavno i upravno pravo EZ, II. hrvatsko izdanje/uredio M. Matulović, Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci, Rijeka, 2004., str. 149. - 150.), nije riječ o "pravnoj (actual)" nego o "prividnoj (apparent)", odnosno "nepravnoj ili kvazi-retroaktivnosti" kod koje se novo pravno pravilo primjenjuje na odnose kreirane pravnim aktima ili poslovima nastalima prije njegova stupanja na snagu, ali nisu dovršeni.“

47. Konkretno je to značilo da se ZID ZPK 2015 odnosio i na tužitelja čiji ugovor u trenutku stupanja na snagu zakona još uvijek nije bio ispunjen.

48. Štoviše, Ustavni sud jasno navodi:

„ZIDZOPK-om normirana prava odnosno dužnosti i obveze pojedinih adresata (vjerovnika, potrošača, jamaca) koja proizlaze iz građanskopravnih, porezno pravnih i prekršajno pravnih učinaka konverzije (čija provedba nastupa s danom 30.9.2015. kao danom stupanja na snagu zakona) ostvaruju se i izvršavaju tek nakon stupanja na snagu osporenog zakona pa odredbe koje reguliraju pojedine pravne situacije u njegovoj primjeni djeluju tek pro futuro, a nepovratno.“

49. Za ovaj postupak irelevantno je pritom čak i to je li konverzija bila retroaktivna jer je jedino važno je li konverzija ispunila uvjet povrata sve koristi, a irelevantno je pritom za pitanje obeštećenja i to je li Dodatak ugovora nova pravna osnova, radi li se o izravnoj intervenciji zakonodavca ili se radi o volji stranaka itd. itd., a što dokazuju presude C-118/17, Dunai, i C-452/18, Ibercaja Banco.

48. Potpunosti izlaganja radi, tužitelj ponovno upućuje na suglasnu volju stranaka, a ona je bila takva da zakluče dodatak glavnom ugovoru, što jasnim proizlazi iz samog sadržaja Dodataka ugovora te čl. 1. i čl. 24. istog Dodatka, kao što se upućuje na činjenicu da se tužitelj nikada i nigdje nije odrekao sudske zaštite, prava na tužbu ili prava na obeštećenje koju mu pripada temeljem Zakona o zaštiti potrošača i Direktive 93/13. Uostalom, čl. 41. Zakona o zaštiti potrošača jasno je propisano kako se potrošač ne može odreći prava koja mu pripadaju te kako bi takve odredbe bile ništetne:

Članak 41.

(1) Potrošač se ne može odreći niti mu se mogu ograničiti prava koja ima na temelju ovoga Zakona ili drugih zakona kojima se štite prava potrošača.

(2) Ugovorne odredbe koje su za potrošača nepovoljnije od onih propisanih ovim Zakonom ili drugim zakonima kojima se uređuje zaštita potrošača ništetne su.

50. Tužitelj je o konverziji kredita detaljno elaborirao u dosadašnjem tijeku postupka pa se nema potrebe ponavljati o tome da ZID ZPK 2015 nije predviđao niti tražio od tužitelja odricanje od punog obeštećenja, odnosno povrata svega što mu je tuženik neosnovano oduzeo, niti o tome postoji bilo kakva izjava tužitelja.

51. Tužitelj samo ukazuje na daljnje presude Županijskih sudova koje se donesene u međuvremenu, a koje potrošačima daju pravo na puno obeštećenje, a Županijski sud u Zadru zauzeo je na svojoj sjednici građanskog odijela od 10.9.2021. i pravno shvaćanje pod poslovnim brojem 6. Su: 7/2021-14 koje glasi je jasno i glasi: „Potrošač ima pravo na restituciju u slučaju konverzije ugovora o kreditu.“

52. Nadalje se ukazuje na odluke Županijskih sudova pa tako:

Županijskog suda u Zadru, poslovni broj GŽ-1191/2020-2 od 16.9.2021.
Županijskog suda u Rijeci, poslovni broj GŽ- 2614/2019-2 od 23.2.2021.
Županijskog suda u Splitu, poslovni broj GŽ- 400/2021-2 od 24.3.2021.
Županijskog suda u Splitu, poslovni broj GŽ- 2426/2018-8 od 9.11.2020.
Županijskog suda u Osijeku, poslovni broj GŽ-4250/2020-2 od 21.12.2020.
Županijskog suda u Osijeku, poslovni broj GŽ-2758/2019-2 od 23.11.2020.
Županijskog suda u Vukovaru, poslovni broj GŽ- 672/2020-2 od 17.12.2020.
Županijskog suda u Vukovaru, poslovni broj GŽ- 589/2020-2 od 2.11.2020.

53. Tuženik u svom podnesku od 14.2.2022. godine ponovno ističe prigovore koje je bezuspješno isticao u sporu kolektivne pravne zaštite te dosljedno ignorira sadržaj i utvrđenja u postupku kolektivne pravne zaštite i trivijalizira svoj položaj u ovakvom ugovornom, kreditnom, odnosu pokušavajući isti netočno predstaviti kao ravnopravan, iako je notorna činjenica da je tužitelj u svakom pogledu podređen prema tuženiku, kako u pogledu pregovaračkog položaja, kako u pogledu sadržaja samog ugovora, tako i u pogledu provedbe samog ugovora.

54. Tuženik u svojoj, nekakvoj verziji harmoničnog ugovornog odnosa dvaju ugovornih strana, a kako je pokušava predstaviti sudu, potpuno zaboravlja da se ovdje radi o adhezijskom/tipskom ugovoru, odnosno ugovornom poslu po načelu „take it or leave it“ u kojem tuženik na tržište plasira na tisuće sadržajno istovjetnih ugovora koje je sam sastavio, u kojima potrošač, pa ni tužitelj, ne može promijeniti niti jedno jedino slovo ugovora, a kamoli da bi pregovarao o uvjetima i sadržaju. Radi se o standardnim „business-to-consumer“, B2C, ugovorima, a standardiziranje ugovornih odredaba kod trgovaca nota bene započelo je još krajem 19. stoljeća.¹ O ovom je uistinu detaljno raspravljeno u postupku kolektivne pravne zaštite u kojem je jasno izneseno:

„Predmet ovog spora je zaštita potrošača od korištenja dvije ugovorne odredbe o kojima se nije pojedinačno pregovaralo: odredbe o valutnoj klauzuli prema kojoj je glavnica vezana za švicarski franak i odredbe kojom je ugovorena redovna kamatna stopa koja je tijekom postojanja obveze promjenjiva u skladu s jednostranom

odlukom tuženika.“¹ Vidi Emilija Miščenić, Nepoštene odredbe u ugovorima o kreditu, Rijeka 2013.

O odredbi prema kojoj je redovna kamatna stopa tijekom postojanja obveze promjenjiva u skladu s odlukom banke nesporno se nije pojedinačno pregovaralo, a tuženici niti ne tvrde da su potrošači mogli na nju utjecati.

U prilog tome govori i činjenica da su u ugovore inkorporirani opći uvjeti poslovanja o kojima potrošači po prirodi stvari ne mogu pojedinačno pregovarati, međutim kako je nesporno daniti na samu tu odredbu potrošači nisu mogli utjecati, to nije toliko važno.“

odnosno VTS RH, u svojoj odluci PŽ-6632/2017-2 doslovno navodi:

„U skladu s iznijetim, ovaj sud, kao i prvostupanjski sud, ocjenjuje da se o ugovornim odredbama kojima se glavnica veže uz valutu švicarski franak nije pojedinačno pregovaralo.“

55. Konačno, tuženiku za informaciju, pojedinačno pregovaranje ne znači to da je tužitelj odabrao zaključiti ovaj ugovor o kreditu (pošto to uopće nije sporno) već znači to da je potrošač, pa i ovdje tužitelj, nije mogao utjecati na sadržaj odredbe o kojoj je riječ, a na što jasno ukazuje ZZP, članak 81. stavak 2. koji navodi:

(2) Smatra se da se o pojedinoj ugovornoj odredbi nije pojedinačno pregovaralo ako je ta odredba bila unaprijed formulirana od strane trgovca te zbog toga potrošač nije imao utjecaja na njezin sadržaj, poglavito ako se radi o odredbi unaprijed formuliranoga standardnog ugovora trgovca.

56. Uostalom ovo potvrđuje i sam VTSRH u gore citiranoj odluci PŽ-6632/2017-2 u kojoj navodi:

„Odredbom članka 81. stavka 2. ZZP/03 i odredbom članka 96. stavka 2. ZZP/07 propisano je da se smatra da se o pojedinoj ugovornoj odredbi nije pojedinačno pregovaralo ako je tu odredbu unaprijed formulirao trgovac zbog čega potrošač nije imao utjecaj na njezin sadržaj, poglavito ako je riječ o odredbi unaprijed formuliranog standardnog ugovora trgovca.“

57. Prema tome naravno da tužitelj ima svako pravo tražiti da se takva konkretna odredba utvrdi ništetnom.

Sukladno odredbama Zakona o parničnom postupku čl. 502. c. (dalje ZPP9 te Zakona o zaštiti potrošača čl. 138 a (sada lk. 118, dalje ZZP) ovakva presuda obvezuje ovaj sud te ovaj prvostupanjski sud ne može u ovom postupku donijeti nikakvu drugačiju odluku pošto je vezan za pravno utvrđenje ove presude o ništetnosti ugovorne klauzule u švicarskim francima, a što ukazuje i Vrhovni sud u svojoj odluci poslovni broj Rev.3142/2018-1 od 19.3.2019. godine kada upozorava na izravan učinak pravomoćnih presuda iz spora kolektivne pravne zaštite što znači da u pogledu osnova potraživanja sudovi u pojedinačnim postupcima nemaju potrebu izvođenja bilo kakvih dokaza, osim izvesti dokaz financijsko knjigovodstvenim vještačenjem u smislu utvrđenja iznosa koje je tuženik neosnovano stekao pošto bi vođenje postupka na drugačiji način predstavljalo povredu odredaba Zakona o parničnom postupku i Zakona o zaštiti potrošača vezano za kolektivnu pravnu zaštitu.

U pogledu Općih uvjeta također tuženik neosnovano prigovara jer je i to tom pitanju odlučio Vrhovni sud RH u predmetu poslovni broj Rev 1172/2018-2 od 19.03.2019. u kojoj odluci je VSRH, po izvanrednoj reviziji Zagrebačke banke d.d. jasno ustvrdio kako je kamatna stopa utvrđena na ovaj način također samovoljno i protuzakonito određena od strane tuženika i to baš na identičan način na koji je tuženik od početka ugovornog odnosa samovoljno određivao kamatne stope.

Sukladno iznijetom jasno je da je tuženik i nakon donošenja bilo kakvih dokumenata, Općih uvjeta promjene kamatnih stopa nezakonito naplaćivao kamatnu stopu koja je veća od početne kamatne stope te neosnovano stjecao mjesečne iznose koje tužitelj sada potražuje u ovoj tužbi tim više što je ponovno samovoljno odredio i maržu i parametar i to na način da je "zatečenu kamatnu stopu" naprosto samovoljno podijelio na proizvoljno određenu maržu i parametar.

Prigovor zastare je neosnovan pošto je i tom pitanje riješeno odlukom Vrhovnog suda RH poslovni broj Rev-2245/17-2 u kojoj je najviši sud dana 20.03.2018 zauzeo pravno shvaćanje u vezi pitanja zastare u istovjetnim predmetima, i to po izvanrednoj reviziji Zagrebačke banke d.d. kako je tijekom zastare prekinut podnošenjem tužbe u sporu kolektivne pravne zaštite te da nikakve zastare u ovom predmetu nema niti može biti. Na osnovu tako utvrđenog činjeničnog stanja prvostupanjski sud je smatrao da je pravomoćno utvrđeno da je tužena kao poslovna banka povrijedila prava tužiteljice kao potrošača, tj. korisnika kredita u smislu da je ugovorila nepoštenu i ništetnu odredbu jednostrano promjenjive kamatne stope kredita i valutu kredita iskazanu u švicarskom franku pa da joj je dužna vratiti, odnosno nadoknaditi vrijednost postignute koristi ostvarene uplatama više plaćenih anuiteta na ime promjenjive kamatne stope na ime valutne klauzule sve sukladno odredbi članka 1111. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine") br. 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15 u daljnjem tekstu :ZOO) koja visina tužbenog zahtjeva da je utvrđena provedenim financijskim vještačenjem sukladno kojem je tužiteljica i uredila tužbeni zahtjev. Pri tome sud je primjenio odredbe članak 81. stavka 1. i 2. članka 83., članka 84. i članka 87. Zakona o zaštiti potrošača ("Narodne novine" broj 96/03, koji je bio na snazi u vrijeme sklapanja predmetnog Ugovora o kreditu, u daljnjem tekstu Zakon o potrošačima) ukazujući i na odredbe članka 241. 215., 323 i 1115 ZOO.

58. Dakle u ovom postupku kao pojedinačnom nije bilo potrebno ponovno provoditi potpuni dokazni postupak, a što je izraženo i u stajalištu Vrhovnog suda Republike Hrvatske odlukom Rev.3142/2018 od 19. ožujka 2019. Ovo stoga jer prema odredbi članka 502. stavak 1 ZPP zdruge, tijela ustanove ili druge organizacije koje su osnovane u skladu sa zakonom, koje se u sklopu svoje registrirane ili propisom određene djelatnosti bave zaštitom zakonom utvrđenih kolektivnih interesa i prava građana mogu kad je takvo ovlaštenje posebnim zakonom izrijeком predviđeno i uz uvjete predviđene tim zakonom, podnijeti tužbu (tužba za zaštitu kolektivnih interesa i prava) protiv fizičke ili pravne osobe koja obavljanjem određenih djelatnosti ili općenito radom, postupanjem, uključujući i propuštanjem, teže povrijeđuje ili ozbiljno ugrožava takve kolektivne interese i prava.

59. Odredbom čl. 502 b. ZPP propisan je sadržaj tužbe iz članka 502., ZPP , dok je u članku 502 c ZPP propisan učinak presude donije po tužbi za zaštitu kolektivnih interesa i prava. Tom odredbom propisano je da se fizičke i pravne osobe mogu u posebnim parnicama za naknadu štete pozvati na pravno utvrđenje iz

presude kojom će biti prihvaćeni zahtjevi iz tužbe iz članka 502. stavak 1. ZPP da su određenim postupanjem uključujući i propuštanje tužene, povrijeđeni ili ugroženi zakonom zaštićeni kolektivni interesi i prava osoba koje je tužitelj ovlašten štiti. U tom će slučaju sud biti vezan za ta utvrđenja u parnici u kojoj će se ta osoba na njih pozvati. Tako označene odredbe propisuju izravni učinak tužbe za zaštitu kolektivnih interesa i prava potrošača i obvezuju sudove da se u posebnim postupcima radi ostvarenja prava potrošača za naknadu, mogu pozvati na utvrđenje iz pravomoćne presude kojom je prihvaćen zahtjev postavljen tužbom iz čl. 502.a stavak 1. ZPP. Dakle imajući u vidu direktni učinak tužbe za zaštitu kolektivnih interesa i prava potrošača te presuda donesenih po tim tužbama koje kao takve obvezuje sudove u pojedinačnim postupcima, uz odgovarajuću primjenu citiranih odredaba čl. 502.c. ZPP-a ovaj sud prihvaća kao pravilno pravno shvaćanje prvostupanjskog suda da i u pojedinačnim postupcima koje pokreću potrošači, upravo radi isplate temeljem posljedica ništetnih ugovornih odredaba (a tužena nije dovela u pitanje da se ovdje radi o postupku kojeg je pokrenula tužiteljica kao potrošač) , nije nužno provoditi poseban dokazni postupak. što je sukladno i recentnoj praksi revizijskog suda. Vezano za presudu Europske unije broj C 81/19 od 9. srpnja 2020 te isticanje prigovora da bi se u konkretnom slučaju radilo o dispozitivnim normama koje ne ulaze u područje primjene Direktive Vijeća od 5. travnja 1993. broj 93/13 EEZ, tuženoj ponovno valja ukazati na direktni učinak tužbe za zaštitu kolektivnih interesa i prava potrošača te presuda donesenih po tim tužbama. Tužena je sve navedene prigovore mogla i morala isticati u navedenim postupcima u kojima su prihvaćeni zahtjevi iz kolektivnih tužbi temeljem činjeničnih i pravnih utvrđenja na koje se poziva tužitelj, a za koja je utvrđenja vezan sud u ovome postupku, temeljem naprijed spomenutih odredaba članka 502.a članka 502 .h. ZPP. Utoliko u navedenom dijelu nisu ostvareni žalbeni prigovori tužene. S obzirom da učinak nepoštenih ugovornih odredaba djeluje ex tunc unatrag od trenutka sklapanja Ugovora smatra se da nepoštena ugovorna odredba nikada nije bila ugovorena tako da u odnosu na tužiteljicu kao potrošača i ne može imati učinak (Što je sukladno odlukama Europskog suda za ljudska prava u kojima je Europski sud utvrdio i definirao pravila koja vrijede neovisno o tome je li ugovorna odredba proglašena nepoštenom u postupku individualne ili pak kolektivne zaštite nepoštenih odredaba. U konkretnom slučaju kod utvrđenja nepoštenim a time i ništetnim i bez pravnog učinka ugovornih odredaba o promjenjivoj kamatnoj stopi i jednostranom odlukom tužene banke i o valutnoj klauzuli vezanoj za švicarski franka , tužiteljica je stekla pravo od tužene zahtijevati isplatu novčanih iznosa koje je isplatila temeljem tih ništetnih odredaba. Kako je tužiteljica istaknutim zahtjevima zatražila isplatu upravo novčanih iznosa koje je tužena isplatila temeljem ništetnih odredaba Ugovora o kreditu, čiju je visinu prvostupanjski sud pravilno utvrdio na temelju u postupku izvedenih dokaza, osobito nalazi i mišljenja vještaka financijske struke, prvostupanjski sud je pravilno primjenio materijalno pravo kada je tuženu kao nepoštenog stjecatelja obvezao da tužiteljici isplati tražene novčane iznose sa pripadajućim zakonskim zateznim kamatama koje tijeku od dospeljeća odnosno od uplate pojedinih mjesečnih iznosa do konačne isplate, kako to nalažu odredbe članka 1115. ZOO koji reguliraju opseg vraćanja kod stečenog bez osnove, koje se odgovarajuće primjenjuju i kod vraćanja primljenog temeljem ništetnih ugovornih odredaba.

60. Sud smatra da nije osnovan prigovor radi prebijanja. manje kamatne stope proizlaze iz činjenice što je banka jednostrano mijenjala kamatnu stopu (pa i niže) a manje plaćeni anuiteti zbog tečajne razlike CHF koja cijeneći naprijed navedeno nije

bila jasno predočena pa tužena ne može crpiti koristi iz svog nezakonitog postupanja. Plaćanjem anuiteta tužiteljica nije ništa primila pa stoga ne postoji niti obveza vraćanja nečeg što nije primila, a a time niti tražbina tužene po osnovi ništetnih ugovornih odredbi, dok je osnovan prigovor zastare budući je od prvog dospelog iznosa i postavljanja prigovora radi prebijanja 21.1.2020. nastupila zastara, te zastarjelo potraživanje nije moguće prebiti a tuženu ne štiti kolektivna tužba za zaštitu potrošača, koja je prekinula zastaru u odnosu na potraživanje tužiteljice.

61. U svom nalazu i mišljenju od 16.09.2021 sudski vještak Marijan Jović je naveo:

Vještvo je napravljeno sukladno Rješenju Općinskog suda u Splitu od 22. ožujka 2021 godine u predmetu koji se vodi pod brojem P-3250/19. Prilikom izrade vještva izvršen je uvid u priloženu dokumentaciju u spisu. Na osnovi podataka i izvršenog obračuna mišljenja sam. Tužitelj (kao korisnik) i Tuženik (kao kreditor) su sklopili ugovor o kreditu broj 3215023436. U razdoblju od 01.07.2009 do konačne otplate 11.06.2015 tuženik je mijenjao kamatnu stopu na više u odnosu na ugovorenu te je kroz cijelo razdoblje otplate za plaćanje anuiteta korišten srednji tečaj CHF/Kn HNB-a važeći na dan plaćanja.

62. Sud u cijelosti poklanja vjeru nalazu i mišljenju sudskog vještaka Marijana Jovića čije vještvo je stručno i argumentirano i isti je vještak utvrdio razliku zbog promjene kamatne stope kao i promjene tečaja CHF, a stranke nisu ni imale primjedbi na nalaz i mišljenje sudskog vještaka.

63. Tužitelj je kao korisnik kredita zbog mijenjanja kamatne stope i tečaja CHF/KN u razdoblju od 01.02.2009 do 11.06.2015. platio veće iznose anuiteta od anuiteta koji bi bili plaćeni da je tijekom cijelog razdoblja otplate primjenjana početno ugovorena kamatna stopa i tečaj po kojem je isplaćen kredit u ukupnom iznosu od 33.393,13 kn.

Navedeni iznos je kumulativ mjesečnih iznosa dospjelih sukladno otplatnoj dinamici kredita.

64. Sud u cijelosti poklanja vjeru nalazu i mišljenju sudskog vještaka Marijana Jovića i isti je u svom vještvu utvrdio koliko bi tužitelju pripadalo za cijelo razdoblje koje je utuženo i koje bi se odnosilo na promjenu kamatne stope i promjenu tečaja CHF

65. U svom iskazu tužitelj Miro Krstulović je naveo:

Mogu kazati da, sam ja odlučio kupiti auto 2007 i pronašao sam osobni automobil u auto kući Vukman iz Kaštela i radilo se o autu marke Peugeot 208. Ja sam otišao u svoju matičnu banku i to upravo banka tuženika da bi predigao kredit da bi sebi kupio auto. Kredit sam zaključio dana 27.11 2007 radilo se o iznosu od 19.000,00 CHF. Kada je dolazim u banku mene je dočekao tipski Ugovor o kojem nisam mogao pregovarati i nije se moglo pregovarati o pojedinim odredbama Ugovora. Dogovorena je valutna klauzula u valuti CHF kao i promjenjiva kamatna stopa. Mogu kazati da sam ja pročitao Ugovor. Kada sam ja došao u banku, meni su kazali da sam kreditno sposoban jedino u valuti CHF dok nisam kreditno sposoban za podignuti kredit u drugim valutama. Meni je djelatnik banke kazao da je CHF valuto stabilan i da se neće povećavati. Mogu kazati da sam ja isplatio kredit 2015 g nisam siguran kada. Mogu kazati i to da je banki bila vlasnica auta do otpale kredita

mogu kazati da sam, zaključio i još jedan Ugovor s bankom i to stambeni. Raspitivao sam se za kredit i kod drugih banka ali se nije mogao dignuti kredit ako nisi bio klijent te banke odnosno da primate plaću preko te banke. Mogu kazati da mene djelatnik banke nije upozorio na rizike promjenjive kamatne stope, isto tako da ni javni bilježnik nije pročitao Ugovor o kreditu. Mogu kazati da ja tada nisam imao vlasništvo niti obrt niti trgovačko društvo. Prva rata mi je bila nekih 1.300,00 kn da bi narasla na 2.000,00 kn Na poseban upit zam pun tuženika da li je znao što je pojam valutna klauzula .Tužitelj odgovara da je nešto malo znao ali nije znao sšto je točno taj termin i na šta se on odnosi. Na poseban upit pun zam tuženika, da li je znao da je ugovorio promjenjivu umjesto fiksnu kamatnu stopu. Tužitelj odgovara da je znao. Na poseban upit pun tuženika da li je sam otplaćivao kredit, tužitelj odgovara da je. Na poseban upit pun tuženika da mu pojašni pojedine odredbe ugovora koje mu nisu bile jasne. Tužitelj odgovara da je njemu djelatnik banke rekao da on može dobiti isključivo kredit u CHF valuti djelatnik mi nije odgovori zašto, također mi nije dao objašnjenja što su pojmovi promjenjiva kamatna stopa i valutna klauzula.

65. Sud u cijelosti poklanja vjeru iskazu tužitelja Mira Krstulovića koji je naveo da se radi o ugovoru o kreditu za kupnju motornog vozila, da je njega u banci dočekao tipski ugovor te da su mu kazali da je kreditno sposoban jedino u valuti CHF. Da ga nisu djelatnici banke upozorili na rizike promjenjive kamatne stope i valutne klauzula.

66. Ponovno se ističe kako tužitelj nije preinačio tužbeni zahtjev već je isti specificirao na temelju nalaza i mišljenja stalnog sudskog vještaka danog u predmetnom postupku. Odredbom članka 191. stavka 1. Zakona o parničnom postupku, propisano je da preinaka tužbe jest promjena istovjetnosti zahtjeva, povećanje postojećeg ili. isticanje drugog zahtjeva uz postojeći. U konkretnom slučaju tužitelj od početka postupka traži isplatu stečenog bez osnove. Dakle, po provedenom vještačenju tužitelj je samo specificirao, odnosno uredio tužbeni zahtjev sukladno istome. Stoga sukladno odredbi članka 191. stavka 3. Zakona o parničnom postupku nema preinake tužbenog zahtjeva. Naime, istom je odredbom propisano da tužba nije preinačena ako je tužitelj promijenio pravnu osnovu tužbenog zahtjeva, ako je smanjio tužbeni zahtjev ili ako je promijenio, dopunio ili ispravio pojedine navode, tako da zbog toga tužbeni zahtjev nije promijenjen pa nema mjesta primjeni zastare potraživanja za utužene iznose. Vrhovni sud RH zauzeo je stajalište u svojoj odluci Rev 2245/17-2 od 20. ožujka 2018. prema kojem pokretanjem parničnog postupka za zaštitu kolektivnih interesa potrošača dolazi do prekida zastare na temelju članka 388. ZOO-a te zastara individualnih restitucijskih zahtjeva počinje teći ispočetka tek od trenutka pravomoćnosti sudske odluke donesene u povodu te tužbe. Odredbom čl. 392. st. 1. Zakona o obveznim odnosima propisano je da nakon prekida zastarijevanje počinje teći iznova, a vrijeme koje je proteklo prije prekida ne računa se u zakonom određeni rok za zastaru, dok je odredbom članka 225. istog zakona propisan opći zastarni rok od pet godina.

67. Zbog svega iznesenog odlučeno je kao u izreci ove presude.

68. Odluka o trošku temelji se na odredbi čl. 154. st. 1. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" broj 53/91, 91/91, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14, dalje ZPP) a isti troškovi se sastoje od: sastava tužbe 100 bodova, sastava podnesak od 22.02.2021. 100

bodova, pristupa na ročište od 23.03.2021. 100 bodova, sastava podnesak od 6.10.2021. 100 bodova, pristupa na ročište od 26.04.2022. 100 bodova, sastava podnesak od 9.05.2022. 100 bodova, sastava podnesak od 23.06.2022. 100 bodova, pristupa na ročište od 27.06.2022. 100 bodova, sastava podnesak od 24.10.2025. 100 bodova, sastava podnesak od 7.11.2025. 100 bodova, pristupa na ročište od 13.03.2026. 100 bodova, pristupa na ročište od 17.06.2026. 100 bodova odnosno ukupno 1.200,00 bodova što uz vrijednost boda s paušalom od 2,00 eura da je iznoso od 2.400,00 Eura, koji iznos je uvećan za 25 % pdv-a 600,00 eura, troškova vještačenja 265,45 eura, sudskih pristojbi tužbe i presude 193,78 eura, pa zbrajajući te iznose dolazi se do iznosa 3.459,23 eura koji iznos je i određen u izreci ove presude.

U Splitu, 21. srpnja 2026.

S U D A C

DRAGAN RAMLJAK

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude dopuštena je žalba u roku od 15 dana od dana objave odluke. Žalba se podnosi putem ovog suda za županijski sud u 3 primjerka.

DNA:

- punomoćniku tužitelja
- punomoćniku tuženika
- u spis

Broj zapisa: **9-3088b-00c08**

Kontrolni broj: **09add-526e3-e7b1a**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan.

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://e-komunikacija.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Općinski sud u Splitu** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.